

אורי אורלנד

משרד יעצים לניהול סיכונים בע"מ

ספטמבר 2017 | גיליון מס' 15 | עלון לקוחות

קוראים יקרים,

לפני כשלושים וחמש שנה נכנס לתוקפו חוק הביטוח של מדינת ישראל, הוא "חוק חוזה הביטוח תשמ"א – 1981". חוק זה הוא צרכני – שאינו רואה בשני הצדדים לחוזה הביטוח שווים. זה מעדיף את המבוטח על פני חברת הביטוח. אלא שמערכת המשפט בישראל התחנכה בעבר על ברכיה של שיטת המשפט האנגלית, שלא זכויות המבוטח היה בראש מעייניה (דבר ההולך ומשתנה לנגד עינינו). די אם נזכור את דברי ג'ורג' ברנרד שואו: "אנגלי הוא אדם העושה כל דבר לפי עיקרון: הוא נלחם כך מתוך עקרונות פטריטיים; הוא שודד אותך מתוך עקרונות מסחריים; הוא משעבד אותך מתוך עקרונות אימפריאליסטיים"

עם התרחקות מערכת המשפט בישראל מהמשפט האנגלי – קבלה זו יותר ויותר את רוחו של החוק הצרכני, גם אם היא עושה כן בהססנות. בגיליון זה של עלון משרדנו ניתן להבחין ברוחות החדשות המנשבות במערכת המשפט.

לרגל השנה החדשה, אנו משיקים לוגו חדש של המשרד. הלוגו הקודם עוצב בשנות ה-80 על ידי אורי, ושיקף הן את המורכבות בעיסוקנו והן את רצונו לחסוך בעלויות הגרפיקאי. לאחר מאבק, הניף אורי את הדגל הלבן והסכים לקבל את הלוגו החדש. הוספנו אותו לעלון לפני שהוא (אורי, לא העלון) יתחרט. אני מבקש לנצל הזדמנות זו על מנת לאחל לכם ולבני ביתכם שנה טובה!

עו"ד עידו בלרשטיין, מנכ"ל

במהדורה זו:

2	על דוקטרינת "הציפיות הסבירות של המבוטח", על ביטוח "עבודות קבלניות" ועל דברים נוספים
3	נזקים, ניהול סיכונים ופתרונות ביטוח
4	כלל שיקול הדעת העסקי בישראל - צפירת הרגעה לנושאי המשרה בישראל?
6	היבטים ביטוחיים בפסק דין "תקווה כפר להכשרה מקצועית" – חלק ב' של המאמר
9	השפעת סגנון הבאהאוס על עיצוב כלי כתיבה

לכל לקוחותנו,

שנה טובה ומבורכת

מכל צוות העובדים וההנהלה

על דוקטורינת "הציפיות הסבירות של המבוטח", על ביטוח "עבודות קבלניות",

ועל דברים נוספים

מאת עו"ד אורי אורלנד

במתכונתה ה"חזקה", על פיה ניתן לבטל חריג מפורש.

לא פלא הוא שכאשר בית המשפט מבקש לאמץ את מתכונתה ה"חזקה" של דוקטורינת "ציפיות הסבירות של המבוטח", הוא עושה כן כאשר בפניו רף נמוך - פוליסה לביטוח "עבודות קבלניות". בא בית המשפט, וגם אם "אינו קורא לילד בשמו", ומבטל חריג.

נראה שאנו נמצאים בפתחה של תקופה חדשה בתחום דיני הביטוח, בה הפוליסה אינה מסמך "סגור" אלא בסיס בלבד לחוזה הביטוח, אותו רשאי בית המשפט לעצב בדיעבד על פי מה שהיו בעיני צפיותיו הסבירות של המבוטח.

אנסה להצביע על מספר "מוקשים" בפוליסה לביטוח "עבודות קבלניות", אשר אפשרו ובית המשפט יבקש בעתיד לפרק, היות ואינם עומדים בציפיותיו הסבירות של מבוטח:

1. בנוסף לציון תקופת הביטוח (שבפוליסה לביטוח "עבודות קבלניות" אינה סופית, ואף עשויה להסתיים קודם לכן, עם סיום העבודות או תחילת השימוש ברכוש המוקם) נהוג לצייין גם "תקופת תחזוקה", שאורכה לרוב 12 או 24 חודשים מסיום הביטוח, החלה הן על פרקי ביטוח האחריות והן על פרק ביטוח הרכוש המוקם. לעניין הרכוש המוקם, חלה ההרחבה גם על נזק שאירע בתקופת הביטוח, אך התגלה בתקופת התחזוקה. האם אכן הרחבה לפנינו? ונניח שזו לא נכללה - האם הכיסוי הביטוחי לא יחול על נזק שאירע בתקופת ההקמה והתגלה רק לאחר סיומה? האם, מעבר לתקופת ההתיישנות (ונניח לשאלה ממתי זו נוספת), קיימת כאן מגבלה של זמן?

מבין פוליסות הביטוח המשולבות המשווקות בישראל, הפוליסה לביטוח "עבודות קבלניות" היא הרחבה ביותר. המבוטחים תחתיה הם (כמעט) כל המעורבים בהקמה, ביטוח הרכוש המוקם הוא במתכונת "כל הסיכונים", קיים כיסוי ביטוחי ל"גניבה פשוטה" של רכוש מבוטח, ביטוח ה"צד שלישי" אינו כולל חריג ל"אחריות מקצועית" ועוד. אמריקה.

אך בתוך עמנו אנו יושבים, וכמקובל במחוזותינו - בפוליסה זרועים "מוקשים".

אדם הרוכש פוליסת ביטוח - נושא מראש בתשלום ודאי (פרמיה) תמורת העברה למבטחים של סיכון שרק אפשר ויתממש בעתיד. לרוב זה אינו מתממש. לאדם הממוצע אין די כלים כדי לבחון האם הביטוח שנרכש על ידו עונה לציפיותיו. רגע המבחן הוא אירוע נזק. אך האם גם ציפיותיו הסבירות של מבוטח בעת רכישת ביטוח הן גורם בעל משקל במקרה נזק? התשובה המפתיעה היא: כן.

לביטוח המשפט נתונים כלים לשלילת חריג מפורש בפוליסה. ראו, למשל את דברי בית המשפט העליון בע"א 7436/12 כלל חברה לביטוח בע"מ נ' ב.י.מ. חברה לבניה בע"מ ואח' לעניין דוקטרינה משפטית אמריקאית בתחום דיני הביטוח שחלחלה לישראל: "מבחן הציפיות הסבירות של המבוטח מאפשר לבית המשפט להתרחק ולטטות מן האמור בחוזה עצמו, ולקבוע כי ציפיותיו הסבירות של המבוטח יזכו להגנה אף במקום בו קיימת התנאה נוגדת".

עד פסק הדין לעיל אימץ המשפט הישראלי, וגם זאת במשורה, את מתכונתה ה"חלשה" של דוקטורינת "הציפיות הסבירות של המבוטח", זו המאמצת על בסיס פרשנות חוזה הביטוח, ולא

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

על דוקטורנית "הציפיות הסבירות של המבוטח", על ביטוח "עבודות קבלניות",

ועל דברים נוספים

(המשך מעמוד קודם)

שבוטח, או ניתן היה לבטחו, תחת פרק ביטוח הרכוש. בפרק ביטוח הרכוש ניתן לבטח גם בפני נזק פיזי:

- ◆ לרכוש עליו עובדים;
 - ◆ לרכוש סמוך השייך ליחיד מיחידי המבוטח;
 - ◆ למבני עזר, מתקנים וציוד קל.
- במילים אחרות – פרק ה"אחריות כלפי צד שלישי", האמור לחול גם על חבות בגין נזק תוצאתי, לא יחול כאן, ואף לא מעל פרק ביטוח הרכוש (שאינו מחייב קיומה של אחריות כתנאי להפעלתו).

4. בפרק ביטוח ה"אחריות כלפי צד שלישי" חריג לחבות עקב נזק לרכוש, קרקע או מבנה עקב ויברציה או הסרה או החלשה של תמיכה או נזק הנובע מכך. לרוב יאותו מבטחים להרחיב הפוליסה גם לסיכונים אלה, אך ההרחבה תוגבל בסכום ותותנה בדרישות לא פשוטות. בא פסק הדין לעיל, ואין את החריג.

2. בפוליסה חריג לנזק לעבודות המבוטחות עקב תכנון, חומרים ועבודה לקויים. בפוליסות הבסיסיות, החריג לתכנון לקוי הוא מוחלט, בעוד לעניין חומרים ועבודה לקויים זה חל רק על הפריט עצמו (שחומריו או העבודה בו לקויים). בפוליסות מורחבות קיים אותו דין לשלושת המרכיבים. אולם, בפוליסה לא נכללת הגדרת של "פריט". הדבר נותן למבטחים, במקרה נזק, כר נרחב לפרשנות. יוער שענף הביטוח נכון להרחיב את הכיסוי הביטוחי הן לתכנון לקוי, הן לחומרים לקויים והן לעבודה לקויה בפריט הניזוק עצמו (בעגה המקצועית: "נזק ישיר"), אך הדבר נערך במגבלות של סכום ביטוח (נמוך), הטלת השתתפות עצמית מוגדלת בתביעות והצבת תנאים נוספים לכיסוי.

3. הכיסוי תחת הפרק לביטוח "אחריות כלפי צד שלישי" אינו חל על נזק לרכוש

מדורו של חיים לוי:

נזקים, ניהול סיכונים ופתרונות ביטוח

אולם בסעיף ההשתתפות העצמית הנהוג בנוסחי "ביט" עד שנת 2016 נרשם "לכל נזק אחר תחול השתתפות עצמית כמפורט בדף הרשימה מכל תביעה העומדת לתשלום".

מסקנה, מנוסח הסעיף ניתן ללמוד כי תחול השתתפות היכן שיש תביעה "העומדת לתשלום", מה שלא קרה באירוע הספציפי, ולכן נראה כי יש מקום לגמישות יתרה מצד המבטח לפי נוסח הפוליסה.

יוער כי בנוסחי ביט החדשים לשנת 2016 נתנו דעתם המבטחים לנושא זה ונרשם " לגבי כל מקרה ביטוח אחר, תחול ההשתתפות העצמית כמפורט ברשימה".

חברה שלה פוליסת רכוש הנושאת השתתפות עצמית בסך של \$ 50,000 שלחה הודעה למבטחת בדבר נזק אש שאירע באחד ממחסניה. לאחר שהתבררו ממדי הנזק החליטה החברה שלא להפעיל את הפוליסה שברשותה ולמצות את זכויותיה מול צד שלישי.

במקרה זה התעוררה השאלה האם על החברה לשאת בהוצאות חברת הביטוח לשליחת שמאי גם אם לא הוגשה תביעה. מקובל כי בפוליסת חבויות ההשתתפות העצמית חלה גם על הוצאות חיצוניות שהוציא המבטח במהלך טיפול בתביעה ואו הודעה על נסיבות וכך גם מנוסח על פי רוב סעיף ההשתתפות העצמית בפוליסות.

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

כלל שיקול הדעת העסקי בישראל - צפירת הרגעה לנושאי המשרה בישראל?

מאת עו"ד מירב ברזלי כהן

בשנת 1984, בדלאור, התקבל פס"ד תקדימי¹ בו נפסק כי חברי הדירקטוריון יחויבו באופן אישי בפיצוי לבעלי המניות עקב ליקוי בתהליך קבלת ההחלטות. במקרה זה, הדירקטוריון קיבל החלטה בדבר מיזוג לאחר דיון קצר וללא בחינה מעמיקה של הנושא. בפסק דין זה לא מיהר בית המשפט לבטל את קיומו של כלל שיקול הדעת העסקי, אולם צמצם אותו במידה רבה.

פסק דין זה עורר סערה בקרב נושאי משרה אשר מיהרו להפעיל לחץ שהביא לשינוי חקיקה שאפשר לחברות להחיל על נושאי המשרה פטור מחבותם בשל הפרת חובת הזהירות כלפיהן. נראה שבמקום צמצום ההתערבות בשיקול הדעת, אותו ניסה בית המשפט להשיג, הושגה תוצאה הפוכה - לפיה הפטור שניתן לנושאי המשרה בחברות הינו רחב יותר.

בישראל, עד שנת 2016, לא היתה ודאות באשר לקליטת כלל שיקול הדעת העסקי בדין. שופטים שונים פסקו באשר לנפקותו של כלל זה בדין הישראלי. חלקם התייחסו לחלק ממנו ודחו חלקים אחרים, וחלקם אף התעלמו ממנו כליל. בעבר עסק גם עלון זה בכלל שיקול הדעת העסקי, אך פסיקה תקדימית בנושא לא הייתה קיימת. **עתה השתנו הדברים.**

לאחרונה, התקבל בישראל פס"ד תקדימי², הקולט באופן 'רשמי' את כלל שיקול הדעת העסקי לתוך המשפט הישראלי.

כל נושא משרה בחברה מעוניין בקבלת הגנה או 'גיבוי' בעת ביצוע תפקידו לצורך קבלת החלטות, נטילת סיכונים עסקיים וקידומה של החברה, שכן, ככל שיהיה בליבו חשש שמי מאנשי החברה, או צדדים שלישיים, יטענו כנגדו על תפקודו, עשוי הדבר לפגום בהתנהלותו. נזכיר ש'על הפרק' עומדים נכסיו הפרטיים של נושא המשרה - העומדים בסיכון היה וייפסק כי עליו לשפות את התובעים או את החברה.

כלל שיקול הדעת העסקי (Business Judgment Rule) אשר מקורו בדיני החברות של מדינת דלאור בארה"ב, ממתן את חובת הזהירות של נושאי המשרה באופן המעניק להם מעין 'חסינות' מפני הפרה של חובת הזהירות - בקבעו כי התערבותו של בית המשפט תהיה מוגבלת בכל הקשור לשיקול דעתם של נושאי המשרה לגבי החלטות עסקיות שיקבלו תוך כדי ועקב תפקידם.

כלל שיקול הדעת העסקי מספק מעין 'חזקה תקינות' בקבעו כי פועלם של נושאי המשרה, גם אם מדובר בטעות בשיקול דעת עסקי, היה תקין, ואין מקום להשיג עליו. הרציונל להגנה זו הוא מניעה של תמריץ שלילי לנטילת סיכונים על ידי נושאי משרה.

עם זאת, החזקה תחול רק ככל שיתקיימו במצטבר שלושה תנאים:

1. ההחלטה התקבלה בהיעדר ניגוד עניינים;
2. ההחלטה התקבלה בתום לב;
3. ההחלטה התקבלה באופן שקול ומיודע.

¹ Smith v. Van Gorkom, 488 A.2d (Del. 1985)

² ע"א 7735/14 אילן ורדינקוב נ' שאול אלוביץ (פורסם בבב, 2016)

כלל שיקול הדעת העסקי בישראל - צפירת הרגעה לנושאי המשרה בישראל? (המשך מעמוד קודם)

אחרת, בית המשפט אינו אמור להיות מומחה בכל תחום ולפיכך, לצורך קבלת החלטה – זה מסתייע במומחים חיצוניים העורכים חוות דעת ואף קובע לעצמו כללים בתחום בו התמצאותו לוקח בחסר. כלל שיקול הדעת העסקי הוא אחד מאותם כללים.

כלל שיקול הדעת העסקי הינו מכשיר מהותי בהגנה על נושאי משרה, והשימוש בו אמור להביא ל'צפירת הרגעה' בקרב נושאי משרה המקבלים החלטות. הכלל כפוף לחריגים המאפשרים לשופטים 'מרחב תמרון' ואפשרות לעריכת דיון בבחינת השאלות הקיימות בעניינו. במסגרת הדיון, יוכל בית המשפט לבחון האם קיומו הכללים לעיל והאם במצב דברים מסוים יחול הכלל או החריגים לו.

לסיכום, ניתן לקבוע שכלל שיקול הדעת העסקי נקלט בדין הישראלי על דרך הפרשנות המשפטית, אך היקפו ודרך יישומו ייבחנו בכל מקרה לגופו.

בפסק דינו בעניין זה כותב כב' השופט עמית: "נכריז חגיגית כי עקרונותיו (של כלל שיקול הדעת העסקי) חלחלו אל המשפט הישראלי והם מהווים כיום חלק בלתי נפרד מדיני החברות בישראל..".

אולם, השופט עמית מסתייג מקליטתו באופן מלא בקבעו כי: "תיתכנה נסיבות שתחייבנה ביצוע התאמות מסוימות במתווה של מבחני הביקורת השיפוטית, ואף תיתכנה נסיבות בהן עשוי להידרש סטנדרט ביקורת מחמיר יותר".

הרציונל לעיקרון שיקול הדעת העסקי, הינו כי לדירקטוריון, ולא לבית המשפט, מומחיות בקבלת החלטות עסקיות ובשיקול דעת עסקי, ולפיכך בית המשפט לא יתערב בהחלטה עצמה ובבחינת 'נכונותה', אלא בדרך קבלתה.

הדבר קשור בשאלה רחבה יותר, והיא האם על בית המשפט להיות מומחה בכל תחום בו הוא פוסק. יש הטוענים שהתשובה היא "כן", אך לדעתנו, טענה זו אינה מעשית. על פי גישה

יצא לאור! "מדריך מעשי לביטוח עסקי (רכוש ואחריות)"

ספרו של יועץ הביטוח עו"ד אורי אורלנד כולל הסברים כלליים על ביטוחי רכוש ואחריות בכלל, וכן ניתוח שיטתי של פוליסות ביטוח רבות. בעוד הספרות הביטוחית בישראל מתמקדת בעיקר בדיני ביטוח, מתמקד המדריך החדש בפן הפרקטי של ביטוחי רכוש ואחריות, וזה עוסק בשאלות כמו: מהו ערך כינון של רכוש? מהו סעיף אחריות צולבת? מהם בסיסי הפוליסות השונות לביטוח אחריות? מהו ביטוח אחריות נושאי משרה? ועוד.

מחיר הספר: 450 שקל, כולל מע"מ

להזמנות:

לכבוד

הוצאת פוליסה

03-5407884, mazkirut@tikshore.co.il, פקס 03-5493622

ת.ד. 2606 רמת השרון 4730142

כן, אנו מעונינים לרכוש את ספרו של עו"ד אורי אורלנד, מדריך מעשי לביטוח עסקי (רכוש ואחריות).

המזמין: _____ ארגון: _____ מספר עותקים: _____

טל' _____ כתובת _____

נא שלחו חשבונית ע"ש _____ לכתובת _____.

מצ"ב המחאה לפקודת תקשורת כלכלית בע"מ בסך _____ שקל.

נא לחייב כרטיס אשראי | ויזה | ישראלכרט | דיינרס | אמריקן אקספרס | אחר

מס' הכרטיס _____ תוקף _____

ע"ש _____ מס ת.ז. _____

חתימה _____

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

היבטים ביטוחיים בפסק דין "תקווה כפר להכשרה מקצועית" –

חלק ב' של המאמר

מאת עו"ד אורי אורלנד

הערות	פסיקת בית המשפט העליון	פסיקת בית המשפט המחוזי	טענת חברת הביטוח לדחיית חבותה תחת הפוליסה
	<p>בענין הנדון לא ראיתי לנכון לאמץ את עמדת בית המשפט המחוזי.</p> <p>אמנם, בנסיבות המקרה, נוכח אופי מינויו של [המנהל המפעיל] ונסיבות המינוי, הפכה פרשנות סעיף [...] לפוליסה לעניין מורכב, וקיימים נימוקים טובים וכבדי משקל לכאן ולכאן. עם זאת ובעיקר נוכח העקרונות המנחים שנקבעו בקשר עם פרשנות פוליסות ביטוח, אני סבור כי יש לקבל את עמדת התובעים בעניין זה, ואת פרשנותם המכלילה את תביעתו של [המנהל המפעיל] בכיסוי הביטוחי.</p> <p>על פי ההלכה הפסוקה, עקרון הפרשנות התכליתית מורה כי יש לפרש הגבלות על כיסוי ביטוחי בפוליסות ביטוח באורח מצמצם. בגדר כך נקבע כי על המבטח להגדיר בפוליסה במפורש את החריגים לכיסוי הביטוחי כדי שיוסק דבר העדרו של כיסוי ביטוחי בצורה המפורשת ביותר...</p> <p>יתר על כן, נפסק לא אחת כי, ככלל, יש להעדיף פרשנות שתקיים את הכיסוי הביטוחי על פני זו השוללת אותו, והמבטח צריך להראות שהתקיימות החריג לכיסוי הביטוחי, לו הוא טוען, הוא הפירוש הסביר היחיד של סעיף הפטור...</p> <p>... מקובלת עלי פרשנותם של התובעים, המכלילה בגדר סעיף [...] את חבותו של [המנהל המפעיל], כפרשנות סבירה, ובמידה מסוימת אף עדיפה על פרשנותה של חברת הביטוח.</p> <p>כפי שטענה המבטחת עצמה, סעיף [...] נועד לשלול כיסוי ביטוחי עבור נזק כספי הנובע או קשור בתביעה שהוגשה או נוהלה ביזמת החברה או נושא משרה בה. ואולם, כשהתביעה מוגשת על ידי גורם חיצוני, המשמש פה לנושאי המשרה, יתקיים הכיסוי הביטוחי.</p>	<p>אין מקום לתחולת הסייג לחריג [...] מאחר ואין מדובר בתביעת החברה שהוגשה על ידי "מפרק, כונס נכסים או מנהל מורשה" ואין די בעובדה כי מדובר במי שמונה על ידי רשות מוסמכת בלבד שאינו "מפרק, כונס נכסים או מנהל מורשה".</p> <p>אין במינויו זה של [המנהל המפעיל] ולא כלום עם "בעל תפקיד" המתמנה על ידי בית המשפט לצורך הקפאת הליכים, פירוק או פשיטת רגל, ואז מהווה אותו בעל תפקיד "נציגו של בית המשפט" ומעביר לבית המשפט (ולא לדירקטוריון החברה כפי המקרה בעניינו) דו"ח תקופתי לגבי קצב התקדמות ההליך לשמו מונה, וכאשר ההליך בבית המשפט אינו מסתיים עם המינוי אלא ממשיך עד פירוקה של החברה ו/או עד הבראתה על ידי בעל התפקיד, בהתאם להוראות בית המשפט.</p>	<p>על פי הוראות הפוליסה, תביעה המוגשת ביזמת החברה אינה כלולה בכיסוי הביטוחי. קיים אמנם סייג לחריג, לעניין "מנהל מורשה", אך "מנהל מורשה" קיים בחוק רק לעניין בנקים, חברות ביטוח, קופות חולים ותאגידי קבורה</p>

היבטים ביטוחיים בפסק דין "תקווה כפר להכשרה מקצועית"

(המשך מעמוד קודם)

הערות	פסיקת בית המשפט העליון	פסיקת בית המשפט המחוזי	טענת חברת הביטוח לדחיית חבותה תחת הפוליסה
	<p>בענייננו התביעה הוגשה נגד חברת הביטוח, ועל כן היא נמצאת אחראית ביחד ולחוד עם הדירקטורים לנזקי החברה, גם מבלי שנשלחה כלפיה הודעת צד ג' על ידי הדירקטורים.</p>	<p>כפועל יוצא – גם דין תביעת ההורים להידחות. למותר לציין כי לא נטען דבר בקשר לחבותה של [חברת הביטוח] לפצות את הורי החוסים.</p> <p>[מכל האמור – אני דוחה את התביעה נגד [חברת הביטוח]].</p>	<p>לא הוגשה נגד חברת הביטוח כל תביעה או הודעת צד ג' על ידי מי מהדירקטורים, ולכן אין לחייבה בנזקי החברה</p>
<p>ראה בגיליון זה מאמר על דוקטוריות של המבוטח</p>	<p>ביטוח אחריות דירקטורים נועד גם למקרים בהם מוגשת כנגד הדירקטורים תביעה בחיי החברה, אף אם החברה לא נכנסה להליכי פירוק, כינוס נכסים או הקפאה.</p> <p>אני גם מתקשה לקבל את טענת המבטחת בדיון שבפנינו ולפיה הביטוח על פי הפוליסה מופעל רק בסוף חייה של החברה, כאשר מתמנה לה "מפרק, כונס נכסים או מנהל מורשה". ביטוח אחריות דירקטורים נועד גם למקרים בהם מוגשת כנגד הדירקטורים תביעה בחיי החברה, אף אם החברה לא נכנסה להליכי פירוק, כינוס נכסים או הקפאה. מבחינה מהותית, ניתן לראות את התביעה שהגישו ההורים כנגד ההנהלה המכהנת כמעין תביעה נגזרת, הגם שלא הוגשה במתכונת של תביעה נגזרת...</p> <p>הדירקטורים ידעו והסתמכו על כך שלא יאונה להם כל רע בתפקידם, שהרי לשם כך בדיוק נעשה עבורם ביטוח אחריות דירקטורים. זו הייתה הציפייה הסבירה של הדירקטורים, ואם היינו שואלים אותם על ההבחנה בין "מנהל מפעיל" לבין "מנהל מורשה" מן הסתם היו מרימים גבה בתימהון.</p>		<p>הביטוח על פי הפוליסה יכול להיות מופעל רק בסוף חייה של החברה, כאשר מתמנה לה "מפרק, כונס נכסים או מנהל מורשה"</p>

היבטים ביטוחיים בפסק דין "תקווה כפר להכשרה מקצועית"
(המשך מעמוד קודם)

הערות	פסיקת בית המשפט העליון	פסיקת בית המשפט המחוזי	טענת חברת הביטוח לדחיית חבותה תחת הפוליסה
	<p>הציפיה של הדיירקטורים מתיישבת עם כלל פרשנות נוסף בדיני ביטוח והוא "מבחן הציפיות הסבירות של המבוטח". במובנה "החלש" או "המרוכך" משמשת הדוקטרינה בכל מקרה של עמימות טקסטואלית... וזאת בדומה לדוקטרינת ה-Implied Warranty המוכרת בארה"ב, במובן של אחריותו המשתמעת של המבטח שהפוליסה תתאים באופן סביר למטרתה המיועדת. במובנה "החזק" או "המחמיר", מאפשרת הדוקטרינה לבית המשפט, להתנתק מלשון הטקסט, ולפסוק [כנגד] חברת הביטוח גם מקום בו לשון הטקסט היא חד משמעית. לא אכחד כי הדוקטרינה בצורתה המחמירה, אכן מעוררת קשיים, וטרם נעשה בה שימוש בארצנו...</p>		
<p>על חברת ביטוח המבקשת לדחות חבותה לעשות כן בהזדמנות הראשונה, ולנמק הדחייה. המונח "בהזדמנות הראשונה" נתון לפרשנות על פי נסיבות העניין, כפי שעושה כאן בית המשפט המחוזי. נעיר במאמר מוסגר כי אחת מהוראות הדין המהותיות ביותר בתחום הביטוח אינה מבוססת על חוק חוזה הביטוח או תקנה, אלא על חוזר של רשויות הפיקוח על הביטוח.</p>		<p>ב"כ התובעים טען בסיכומים כי יש לחייב את [חברת הביטוח] בשים לב לעובדה שלא השיבה על מכתב הדרישה שנשלח אליה ולא פרטה את הנימוקים לדחיית הדרישה ואולם מכתב הדרישה של ב"כ התובעים נשלח ביום 29.12.02 והתביעה הוגשה ביום 23.1.03 ולפיכך ניתן לאמר בוודאות כי לא חלף זמן סביר למתן תשובה ולבטח לא ניתן היה להשיב לגופו של עניין בזמן כה קצר שלא אפשר אפילו בדיקה לכאורית של הדרישה.</p>	

מדורו של אורי אורלנד:

השפעת סגנון הבאוהאוס על עיצוב כלי כתיבה

עטים המבוססים על דגם זה (ולחם שרוול צבעוני, גם אם לרוב לא "צעקני"). מקורו של סגנון הבאוהאוס אינו בהתפתחות טבעית של סגנונות עיצוב, אלא באילוצים כלכליים. קשיים כלכליים אותם חוותה גרמניה שלאחר מלחמת העולם ה-1, והרצון לשקם במהירות את החברה, הולידו בשנות ה-20 פיתוח סגנון עיצובי פשוט ונטול עיטורים, שהשפיע בעיקר על תחום האדריכלות (זה כונה "הסגנון הבינלאומי" – היות והיה "נכון" לכל מקום) כמו על חפצים בכלל. לא קל לבדל את סגנון הבאוהאוס מסגנונות עיצוב אחרים בני אותה תקופה, כמו ה"אר-דקו". שני מאפיינים של סגנון הבאוהאוס שהפכו זה מכבר לקלישאות הם "פחות הוא יותר" (אמרה של Mies van der Rohe) ו"הצורה הולכת אחר התפקיד" (ראשית יש לטפל בתפקוד המוצר, ורק אחריו בעיצוב. דוגמא עכשווית לכך היא נעלי New Balance).

סגנון הבאוהאוס מקורו בבית ספר לאומנויות בשם זה שהוקם בגרמניה בשנת 1919, לאחר מלחמת העולם הראשונה. מקור השם מיוחס לצריף ארעי שהותקן באתרי בנייה בו למדו צעירים את האומנויות מפי עובדים וותיקים, עת תנאי מזג האוויר לא אפשרו עבודה בחוץ. בגרמניה, להבדיל מבריטניה, לא התקיים מתח בין אומנים לתעשיינים (או בין האדם למכונה). כאן המכונה לא הייתה אויב. ארגון בחסות ממשלתית, ה-Werkbund, פעל לשיתוף פעולה בין השניים, מתוך מטרה לשפר את איכות העיצוב התעשייתי הגרמני השמרני. אחד התוצרים של שיתוף הפעולה בין השניים הוא עט ה-Pelikan 100, שהושק בשנת 1929, ומעוצב בקווים פשוטים ונקיים. על גופו של הדגם הראשון הותקן שרוול ירוק, אך עקב טעמו השמרני של הציבור הגרמני, שסלד מצבעוניות, נוסף לו עד מהרה "אח" אשר לו שרוול שחור (ראו להלן). גם כיום עדיין מייצרת Pelikan

עט Pelikan מהשנה הראשונה (1929). השם "100" נוסף לו רק בהמשך, עם השקת דגמים נוספים

בנין בסגנון הבינלאומי. שדרות רוטשילד ת"א. 1933. קומת עמודים מפולשת. חלונות ארוכים. מרפסות "ויקיפדיה" (מתוך "ויקיפדיה")

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

השפעת סגנון הבאוהאוס על כלי כתיבה

(המשך מעמוד קודם)

כמה מראשי בית הספר, אליה נמלטו מפחד הנאצים. אך לא סביר שהיה להם חלק ישיר בעיצוב. עניינו של Kenneth Parker בסגנון הבאוהאוס הביא גם לשכירת שרותיו המקצועיים של Laszlo Moholy-Nagy, ממורי בית הספר שהגיעו לארה"ב. יש אף המייחסים לו חלק בעיצוב דגם ה-"51", אך שם הדבר אינו נכון. זה החל לייעץ לחברה רק לאחר שעת הפרקר "51" כבר עוצב. חלקו של זה ב-"51" היה בדגם השולחני – שהשפעתו על שוק כלי הכתיבה לא הייתה מהותית. ה-"51", מהאייקונים העיצוביים של המאה ה-20, עוצב בעיקר על ידי צוות של עובדי החברה.

בית הספר החל דרכו בעיר ויימר, במקום זה עדיין לא עסק בית הספר בארכיטקטורה, אלא בחפצים, משם עבר לעיר דסאו ואת דרכו סיים בשנת 1933 בברלין – עם עליית המפלגה הנאצית לשלטון (זו ראתה בבית הספר גורם מתסיס והביאה לסגירתו). תלמידי הבאוהאוס ומוריו נפוצו בעולם, והשפיעו על העיצוב התעשייתי והאדריכלי במקומות מושבם. גם לארץ ישראל הגיעו מורים ותלמידים מבית הספר. ההשפעה העיקרית של הבאוהאוס על האדריכלות בישראל הייתה אימוץ "הסגנון הבינלאומי", המכונה בפינו "באוהאוס". בארץ קיבל סגנון זה מאפיינים המיוחדים לו, הנובעים מתנאי

עט "51" Parker משנת היצור הראשונה

עט נוסף אשר יש המקשרים בינו לבין הבאוהאוס הוא ה-Lamy 2000, שעוצב על ידי המעצב התעשייתי Gerd Muller והושק בשנת 1966. עט זה, העשוי ממקרולון (סוג של פיברגלס) ונירוסטה, ולו ציפורן זהב בגוון כסוף, הוא דוגמה לעיצוב קלאסי בסגנון הבאוהאוס. ייצורו של העט נמשך גם כיום. בעט זה שילוב בין חומרים מודרניים, קווים פשוטים, איכות גבוהה ומחיר סביר. יש הרואים השפעה של סגנון הבאוהאוס גם בכלי כתיבה גרמניים אחרים, דוגמת ה-Kaweco Sport. שיצורו חודש לפני מספר שנים, וזה זוכה להצלחה מסחרית.

האקלים (עם דגש על מרפסות, אוורור וצל). סגנון זה התאים לישוב המתפתח שלא היה משופע באמצעים כספיים. עיצובו הפשוט של עט ה-"51" Parker והעניין בסגנון של הבאוהאוס אותו גילה Kenneth Parker, הבעלים של יצרנית כלי הכתיבה, גרמו לזיהוי עם זה. האם הדבר נכון? ברור שהשפעה של סגנון הבאוהאוס על העיצוב התעשייתי והאדריכלות האמריקאית – אכן התקיימה. עט ה-"51" הוא תוצר מאוחר של המשבר הכלכלי הגדול, ובעת שזה עוצב, לקראת סוף שנות השלושים של המאה הקודמת, נמצאו כבר בארה"ב

עט ה-Lamy 2000

עיפרון Kaweco Sport. שנות ה-30. גומי מגופר (הגוף) וצלולואיד (ראש העיפרון)

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il